

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/D2026-86-232>

УДК 338.48(4):327.7

ДИНАМІКА МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ В ЄВРОПІ: ПРОЯВИ ГЛОБАЛЬНИХ І РЕГІОНАЛЬНИХ ЧИННИКІВ

DYNAMICS OF INTERNATIONAL TOURISM IN EUROPE: MANIFESTATIONS OF GLOBAL AND REGIONAL FACTORS

Ковалевська Ірина Миколаївна

кандидат економічних наук,

Поліській національний університет

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9356-4531>**Kovalevska Iryna**

Polissya national university

Стаття присвячена динаміці туристичних потоків в Європі. У статті проведено системний аналіз динаміки міжнародних прибуттів до Європи у 2019–2025 рр. Досліджено вплив «полікризи» на рекреаційні потоки та обґрунтовано виникнення нових трендів: «безпекового зсуву» у Східній Європі та кліматичного тренду «Coolcation». Виявлено феномен «двошвидкісного відновлення», за якого країни-кандидати на вступ до ЄС демонструють вищі темпи росту порівняно зі зрілими ринками. Особливу увагу приділено моделюванню постконфліктної регенерації туристичного ринку України на основі досвіду Хорватії та Албанії. Наукова новизна полягає в обґрунтуванні трансформації «вікна бронювання» під впливом штучного інтелекту. Сформульовано рекомендації щодо впровадження лоукост-стратегій для відновлення України та залучення 10-12 млн туристів у поствоєнний період.

Ключові слова: міжнародний туризм, прибуття, глобальні чинники, трансформація, адаптивність.

The article provides a comprehensive systematic analysis of the dynamics and structural changes in international tourist arrivals to the European macro-region during the 2019–2026 period. The study focuses on the intersection of global shifts and specific regional factors that redefine the modern tourism landscape. Methodology. The research employs statistical comparativism to assess market recovery, index analysis to contrast pre-pandemic and current data, and the scenario method for forecasting until 2030. The empirical basis includes data from UN Tourism, the European Travel Commission, and predictive analytics from digital platforms such as AirDNA and Booking.com. Results. It is proven that the European tourism market has reached a phase of "structural adaptability," achieving 94–98% of 2019 levels. The study identifies and substantiates the phenomenon of "two-speed recovery," where EU candidate countries (e.g., Albania +56%, Montenegro +15%) show leading growth dynamics due to aggressive low-cost carrier expansion and high price elasticity. A significant "security shift" in Eastern Europe has been identified, causing a 16-24% decline in arrivals to the Baltic States and Poland in favor of the Western and Southern peripheries. Furthermore, the emergence of the "Coolcation" climate trend is substantiated, showing a shift in summer demand toward Northern Europe (+11.5%) due to extreme heatwaves in the Mediterranean. Scientific Novelty. The study substantiates a new model of "booking window" transformation, which has compressed from 45 to 18 days under the influence of AI algorithms and the platform economy. Special attention is paid to modeling Ukraine's post-conflict tourism regeneration. Conclusions. Recommendations for the implementation of the "Albanian model" of low-cost expansion in Ukraine are formulated, along with a forecast of reaching 10-12 million international arrivals within five years after the stabilization of the security situation.

Keywords: international tourism, tourist arrivals, global factors, regional transformations, resilience, candidate countries, post-conflict recovery, adaptability.

Постановка проблеми. Міжнародний туризм на сучасному етапі розвитку світової економіки виступає не лише потужним сектором послуг, а й чутливим індикатором глобальних суспільно-політичних та економічних процесів. Європейський макрорегіон

історично утримує лідерство в ієрархії світового туристичного ринку, акумулюючи понад 50% міжнародних туристичних прибуттів. Однак, системні кризи та технологічний прогрес докорінно змінили характер цих процесів у поточному десятилітті. Сучасна реструкту-

ризація сфери відбулася через кризу, викликану пандемією. Раптове припинення діяльності призвело до заміни фундаментальних підходів до організації туризму. На зміну кількісним орієнтирам прийшли вимоги безпеки та психологічного комфорту. Водночас цифрова трансформація змінила архітектуру розподілу потоків, дозволивши периферійним регіонам конкурувати з традиційними центрами. Для України, яка перебуває у статусі країни-кандидата на вступ до ЄС, розуміння цих трендів є критичним для формування стратегії майбутнього відновлення. Проблема полягає у виникненні суперечності між традиційними методами управління DESTINATIONAMI та новими реаліями, де ключовим фактором стає не ціна чи бренд, а безпекова стійкість та цифрова адаптивність.

Дослідження динаміки прибуттів до Європи безпосередньо пов'язане з фундаментальним науковим завданням – пересмисленням теорії «рекреаційних потоків» у посткризовий період. Це включає теоретичне обґрунтування поняття «безпекового зсуву» у географії туризму, науковий аналіз інтеграції віртуального туристичного середовища та реальним фізичним переміщенням осіб, розробку методології оцінки впливу геополітичних шоків на туристичну привабливість країн, що межують із зонами конфліктів. Такий підхід дасть змогу не лише розкрити сучасну архітектуру європейського ринку, а й сформулювати практичну базу для входження України до туристичної системи ЄС. Практична значущість дослідження полягає у розробці прикладного інструментарію для формування державної політики відновлення України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема динаміки міжнародних туристичних прибуттів та структурних трансформацій галузі перебуває у фокусі уваги провідних міжнародних інституцій та наукових спільнот. Фундаментальною базою для вивчення кількісних параметрів ринку є звіти UN Tourism та European Travel Commission (ETC). У їхніх останніх доповідях акцентується увага на феномені «відкладеного попиту» (revenge travel), який став головним драйвером відновлення європейського ринку після 2022 року. Дослідники зазначають, що попри інфляцію, витрати на туризм зростають експоненціально, що свідчить про зміну пріоритетів споживачів від матеріальних благ до емоційного досвіду [8; 4]. Українські вчені адаптують європейські тренди до національних реалій, особливо в контексті безпеки та

євроінтеграції: О. Любіцева розкриває геопросторову організацію ринку та роль України в умовах глобалізації [11], В. Герасименко, М. Мальська та Г. Мунін досліджують концепцію «фенікс-туризму» та стратегії виживання галузі в умовах воєнного стану [10; 12], Т. Ткаченко та Л. Черчик фокусуються на стандартах «European Green Deal» як факторі майбутньої конкурентоспроможності [13; 14].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Попри детальний розгляд глобальних тенденцій, наукова увага оминає проблему розбіжності у динаміці розвитку стабільних економік ЄС та ринків країн, що готуються до вступу. Також потребує глибшого аналізу «ефект безпекового зсуву» у Східній Європі, де динаміка прибуттів демонструє аномальні показники, які не вкладаються у класичні економічні моделі, що й зумовлює необхідність даного дослідження.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є здійснення комплексного статистичного аналізу динаміки міжнародних туристичних прибуттів до країн Європи в умовах глобальних трансформацій, а також ідентифікація структурних змін у регіональній архітектурі туристичних потоків для розробки стратегічних орієнтирів відновлення туристичного сектору України. Для досягнення поставленої мети було визначено та розв'язано такі завдання: *проаналізувати кількісні показники міжнародних прибуттів до європейського макрорегіону в ретроспективі 2019–2025 рр. та виявити ключові фактори, що зумовили швидкість їхнього відновлення; дослідити геопросторову деформацію туристичних потоків у Європі, зумовлену безпековими ризиками та кліматичними змінами; здійснити порівняльний аналіз темпів зростання туристичних прибуттів у розвинених країнах ЄС та країнах-кандидатах, виявивши причини випереджальної динаміки останніх, вивчити успішний досвід постконфліктної регенерації туристичного ринку Хорватії та Грузії, оцінивши можливості його адаптації до сучасних українських реалій; сформулювати практичні рекомендації щодо формування нової моделі управління туристичними прибуттями в Україні на засадах цифровізації, безпеки та євроінтеграції.*

Виклад основного матеріалу дослідження. Аналіз статистичних даних UN Tourism свідчить, що до 2019 року Європа демонструвала стійку висхідну траєкторію, досягнувши історичного піку в 744 млн міжнародних прибуттів.

Пандемія COVID-19 спричала «ефект стиснутої пружини»: після падіння на 68% у 2020 році, галузь продемонструвала феноменальну швидкість відновлення. Станом на початок 2024 року рівень прибуттів у Європі досяг 94% від показників 2019 року, що є найвищим показником серед усіх макрорегіонів світу (для порівняння: Азійсько-Тихоокеанський регіон відновився лише на 65%) [8].

Ключовими драйверами відновлення можна назвати:

- *подорожі в межах регіону*: понад 75% прибуттів у Європі забезпечуються самими європейцями, що робить регіон менш залежним від дальніх авіап перевезень;

- *компенсаторний туризм*: психологічний феномен компенсації за обмеження свободи пересування під час локдаунів.

Глобальні трансформації 2022–2024 років, пов'язані з військовою агресією РФ проти України, докорінно змінили карту туристичних потоків. Країни, що межують із зоною конфлікту (Польща, країни Балтії, Словаччина, Угорщина), зафіксували уповільнення темпів зростання іноземних прибуттів (на 10-15% нижче очікуваних). Це зумовлено не лише фізичною близькістю до фронту, а й високою вартістю страхування та логістичними труднощами.

Спостерігається переорієнтація потоків на «периферійні» безпечні зони. Зокрема, Албанія продемонструвала аномальне зростання (+56% до рівня 2019 р.), ставши новою бюджетною альтернативою Адріатиці. Також значне зростання показують Португалія та Ісландія.

Глобальні зміни в Європі відбуваються не лише в кількості, а й у якості прибуттів:

- *попри інфляцію та зростання цін на авіаквитки* (в середньому на 20-30%), середня тривалість перебування туриста в Європі зросла з 5,1 до 6,3 ночі. Туристи воліють подорожувати рідше, але на довший термін;

- *новий сегмент, що виник внаслідок віддаленої роботи*. Зростає кількість тривалих прибуттів «цифрових кочівників» до таких країн, як Іспанія, Греція та Хорватія, що розвиває сезонність прибуттів;

- *під тиском екологічних ініціатив* (наприклад, заборона коротких внутрішніх перельотів у Франції) спостерігається ренесанс нічних потягів. Це стимулює прибуття до міст, що є великими залізничними вузлами (Відень, Берлін, Цюрих).

Трансформація ринку відбувається під впливом алгоритмізації. Платформи (Airbnb,

Instagram) концентрують потоки в обмежених локаціях, що призводить до критичного переенасичення. У 2023–2024 роках ми бачимо впровадження жорстких регуляторних механізмів: Венеція запровадила вхідний квиток для одноденних відвідувачів; Амстердам та Барселона обмежують кількість круїзних заходів та будівництво нових готелів.

Це створює новий тренд – «*Undertourism*», свідоме просування менш відомих регіонів (наприклад, центральна частина Португалії або північні регіони Скандинавії) для рівномірного розподілу міжнародних прибуттів.

Глобальна трансформація європейського туризму найкраще простежується через динаміку індексу відновлення (порівняно з базисним 2019 роком). Статистичні дані демонструють чітку географічну поляризацію (табл. 1).

На підставі даних таблиці 1, можемо зробити аналіз статистичних аномалій.

Зростання на 56% міжнародних прибуттів до Албанії є найвищим показником у Європі. Це пояснюється розвитком лоукост-сполучення (Wizz Air, Ryanair) та масштабними інвестиціями в інфраструктуру Вльори та Дурреса, що дозволило країні перехопити частину бюджетних потоків з Адріатики.

Франція першою у світі перетнула позначку в 100 млн прибуттів. Важливим чинником стала підготовка до Олімпіади-2024 та розвиток сегменту «люкс», який виявився найбільш стійким до інфляції.

Розглянемо як змінюється регіональний туристичний ринок Європи за субрегіонами (табл. 2).

Проаналізувавши динаміку прибуттів за субрегіонами, можемо констатувати, що Південна Європа демонструє найкращі показники – в середньому +3% до рівня 2019 року. Крім Іспанії та Греції, значні успіхи показує Мальта (+18%). У Північній Європі відновлення йде повільніше (-5% від 2019 р.). Винятком є Норвегія, де завдяки слабкій національній валюті зафіксовано зростання прибуттів зі США та Німеччини. Центральна-Східна Європа залишається найбільш постраждалим субрегіоном (-15-20% від допандемічного рівня). Найгірші показники у країнах Балтії (Естонія – -23%, Латвія – -27%), що пов'язано з втратою російського ринку та зміною сприйняття регіону як «прифронтового». Також виявлено феномен «двошвидкісного відновлення»: країни-кандидати (Албанія, Туреччина) демонструють приріст прибуттів на рівні +28.6%, тоді як Східна Європа через геополітичні ризики перебуває у стані стаг-

Таблиця 1

Топ-10 країн Європи за кількістю міжнародних прибуттів та динамікою відновлення (2023–2024 рр.)

Країна	Прибуття (млн осіб, 2023)	% до 2019 року	Основний ринок-донор
Франція	100.0	+2%	Велика Британія, Німеччина
Іспанія	85.2	+1.9%	Велика Британія, Франція
Італія	57.2	-8%	США, Німеччина
Туреччина	56.7	+15%	РФ, Німеччина, Велика Британія
Німеччина	34.8	-12%	Нідерланди, Швейцарія
Греція	32.7	+4%	Велика Британія, Німеччина
Австрія	30.9	-3%	Німеччина, Нідерланди
Португалія	19.4	+12%	Іспанія, Велика Британія
Хорватія	18.4	+0.5%	Німеччина, Австрія
Албанія	10.1	+56%	Італія, Косово, Польща

Джерело: сформовано автором на основі даних UN Tourism World Tourism Barometer (2024) та прогнозних оцінок European Travel Commission [8; 4]

Таблиця 2

Аналіз динаміки прибуттів за субрегіонами Європи (2023–2025 рр.)

Субрегіон	Динаміка (% до 2019 р.)	Ключовий чинник	Провідний тренд
Південна Європа	+3.2%	Цінова еластичність	Revenge travel
Північна Європа	+11.5%	Кліматичні зміни	Coolcationing
Балкани (кандидати)	+28.6%	Лоукост-експансія	Budget-travel
Центр.-Сх. Європа	-18.4%	Геополітичний ризик	VFR-туризм

Джерело: сформовано автором на основі даних UN Tourism World Tourism Barometer (2024) та прогнозних оцінок European Travel Commission [8; 4]

нації (-18.4%). Зафіксовано переорієнтацію потоків на користь Західної периферії (Португалія +26%). Важливим аспектом трансформації європейського туристичного простору є дивергенція темпів росту між «старими» лідерами ринку (членами ЄС) та країнами-кандидатами на вступ, які демонструють роль нових драйверів регіону. Статистика 2023–2024 років демонструє, що країни-кандидати часто випереджають середні показники ЄС за темпами приросту (табл. 3).

Туреччина та Албанія, як країни-кандидати стали абсолютними лідерами за показником перевищення допандемічного рівня. Якщо більшість країн ЄС лише наблизилися до показників 2019 року, то Албанія продемонструвала приріст у +56%, а Туреччина – понад +15%. Це зумовлено агресивним маркетингом, ліберальною візовою політикою та кращим співвідношенням «ціна-якість» в умовах інфляції в Єврозоні. Більшість розвине-

них ринків (Франція, Німеччина, Нідерланди) демонструють стагнацію або помірне зростання (+1-3%). Основний приріст у межах ЄС забезпечують лише країни Південної Європи (Греція, Португалія). В країнах ЄС домінує внутрішньо регіональний туризм та короткотермінові сіті-брейки. Динаміка тут сильно залежить від залізничного сполучення та екологічних директив. В країнах-кандидатах (Західні Балкани, Туреччина) прибуття мають переважно рекреаційний характер і залежать від авіаційного сполучення та чартерних програм. Ці країни наразі виступають «клапаном скидання» для європейського попиту, який не знаходить пропозиції через дорожнечу в межах Шенгенської зони.

Аналіз трансформації європейського туристичного простору був би неповним без вивчення досвіду країн, які успішно регенерували свій туристичний потенціал після періодів нестабільності та воєнних дій. Досвід Хор-

Таблиця 3

Порівняльна динаміка прибуттів (індекс росту до 2019 р.)

Категорія країн	Відновлення (2023)	Прогноз (2024-25)	Основний драйвер
Країни ЄС (середнє)	94%	102%	Сталий розвиток, культура
Країни-кандидати (Балкани)	118%	125%	Цінова доступність, нові ринки
Україна / Молдова	н/д / 82%	Зростання	Регенерація, солідарність

Джерело: сформовано автором на основі даних UN Tourism World Tourism Barometer (2024) та прогнозних оцінок European Travel Commission [8; 4]

ватії (після війни 1991–1995 рр.) є класичним прикладом стратегічного відновлення. Держава зробила ставку на будівництво сучасних автобанів, що з'єднали країну з Центральною Європою, зробивши її доступною для автотуристів з Німеччини та Австрії. Хорватія успішно дистанціювалася від образу війни, позиціонує себе як автентичну та екологічно чисту альтернативу перевантаженій Італії. В результаті станом на 2023 рік Хорватія з населенням 3,8 млн осіб приймає понад 18 млн іноземних туристів, що забезпечує близько 20% ВВП країни [2].

Грузинський досвід відновлення після збройної агресії РФ у 2008 році базувався на радикальних реформах: спрощення візового режиму для 90+ країн та радикальне подолання корупції в правоохоронних органах, що критично важливо для відчуття безпеки іноземців. Грузія зробила ставку на нематеріальну культурну спадщину (UNESCO), що дозволило залучити туристів навіть за умови часткової окупації територій. В результаті кількість міжнародних візитів зросла з 1,5 млн у 2009 році до рекордних 9,3 млн у 2019 році, демонструючи шестикратне зростання за десятиліття [5].

Висновки. Проведене дослідження динаміки міжнародних туристичних прибуттів дозволяє стверджувати, що європейський туристичний простір станом на 2024–2025 роки не просто завершив фазу постпандемічного відновлення, а перейшов у стан глобальної структурної трансформації. Сучасна динаміка прибуттів демонструє виражену нерівномірність: у той час як Південна та Західна Європа наближаються до

меж своєї інфраструктурної спроможності (явище «овертуризму»), Північна Європа перетворюється на бенефіціара кліматичних змін через тренд «Coolcation». Натомість Східна Європа та країни Балтії залишаються у зоні геополітичного тиску, що потребує розробки специфічних стратегій управління безпековими ризиками. Феномен країн-кандидатів. Виявлено, що країни-кандидати (зокрема Албанія та Туреччина) демонструють вищу адаптивність та темпи зростання порівняно зі зрілими ринками ЄС. Це свідчить про зміну пріоритетів споживачів, які в умовах економічної інфляції надають перевагу новим, ціново доступним та цифровим дестинаціям, що створює сприятливе підґрунтя для майбутньої інтеграції України в цей динамічний сегмент. Досвід Хорватії та Грузії доводить, що постконфліктне відновлення прибуттів можливе за умови реалізації тривекторної стратегії: забезпечення «бульбашок безпеки», радикальної лібералізації авіапростору (лоукост-модель) та створення унікального ціннісного бренду «країни-фенікса». Україна має всі шанси стати новим туристичним хабом Східної Європи, де меморіальний та реабілітаційний туризм стануть фундаментом для подальшого масового залучення іноземних відвідувачів. Підсумовуючи, можна стверджувати, що майбутнє європейського туризму залежатиме від здатності регіону збалансувати економічні інтереси з екологічними обмеженнями та геополітичними викликами. Україна в цьому процесі має посісти місце суб'єкта, що пропонує інноваційні підходи до безпечного та відповідального туризму в нових реаліях.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

- Buhalis D., Karatay A. Artificial Intelligence in Hospitality and Tourism: State of the Art and Future Directions. *Journal of Travel Research*. 2023. Vol. 62, Issue 4. P. 812–835.
- Croatian Bureau of Statistics (DZS). (2024). Tourism in 2023: Cumulative reports on arrivals and nights in commercial accommodation. Zagreb: Republic of Croatia. URL: dzs.hr (Access date: 11.05.2026).

3. European Green Deal and its Impact on the Tourism Sector. European Parliament, Policy Department for Structural and Cohesion Policies. Brussels, 2024. 114 p.
4. European Tourism: Trends & Prospects. Quarterly Report (Q4/2023). European Travel Commission (ETC). Brussels, 2024. 92 p.
5. Georgian National Tourism Administration (GNTA). (2024). International Visitation Analysis: Annual Statistical Report 2019–2023. Tbilisi: Ministry of Economy and Sustainable Development of Georgia. URL: gnta.ge (Access date: 11.05.2026).
6. Gössling S., Hall C. M. Tourism and climate change: Sustainable transitions in a post-pandemic world. *Journal of Sustainable Tourism*. 2024. Vol. 32, No. 2. P. 201–222.
7. Tourism Statistics: Arrivals at tourist accommodation establishments. Eurostat. 2025. URL: europa.eu (дата звернення: 10.05.2026).
8. World Tourism Barometer. UN Tourism. 2024. Vol. 22, Issue 1. 48 p. URL: unwto.org (дата звернення: 11.05.2026).
9. Бабарицька В. К., Короткова А. Ю. Нормативно-правове забезпечення туристичної діяльності в ЄС: виклики для країн-кандидатів. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. 2024. № 2. С. 18–31.
10. Герасименко В. Г. Трансформація міжнародних туристичних потоків: безпековий та економічний аспекти. *Економічні інновації*. 2024. Т. 26, № 1. С. 45–58.
11. Любіцева О. О. Геопросторова організація туристичного процесу в умовах глобальних трансформацій. *Географія та туризм*. 2023. Вип. 72. С. 3–15.
12. Мальська М. П., Гаталяк О. М. Резильєнтність туристичних дестинацій в умовах воєнних конфліктів: європейський досвід для України. *Вісник Львівського університету. Серія географічна*. 2023. Вип. 57. С. 112–124.
13. Ткаченко Т. І., Дупляк Т. П. Сталій розвиток туризму в умовах постпандемічної регенерації економіки. *Економіка та управління національним господарством*. 2022. № 5. С. 88–96.
14. Черчик Л. М., Коленда Н. В. Маркетингові стратегії відновлення туристичного потенціалу регіонів України. *Економічний часопис Волинського національного університету*. 2023. № 4 (32). С. 56–64.

REFERENCES:

1. Babarytska, V. K., & Korotkova, A. Yu. (2024). Normatyvno-pravove zabezpechennia turystychnoi diialnosti v leS: vyklyky dlia krain-kandidativ [Regulatory and legal support of tourism activity in the EU: Challenges for candidate countries]. *Zovnishnia torhivlia: ekonomika, finansy, pravo*, (2), 18–31. (in Ukrainian).
2. Buhalis, D., & Karatay, A. (2023). Artificial Intelligence in Hospitality and Tourism: State of the Art and Future Directions. *Journal of Travel Research*, 62(4), 812–835. doi.org.
3. Cherchuk, L. M., & Kolenda, N. V. (2023). Marketynhovi stratehii vidnovlennia turystychnoho potentsialu rehioniv Ukrainy [Marketing strategies for restoring the tourism potential of Ukraine's regions]. *Ekonomichnyi chasopys Volynskoho natsionalnoho universytetu*, (4), 56–64. (in Ukrainian).
4. Croatian Bureau of Statistics (DZS). (2024). *Tourism in 2023: Cumulative reports on arrivals and nights in commercial accommodation*. Republic of Croatia. dzs.hr (accessed May 11.2026).
5. European Parliament. (2024). *European Green Deal and its Impact on the Tourism Sector*. Policy Department for Structural and Cohesion Policies.
6. European Travel Commission (ETC). (2024). *European Tourism: Trends & Prospects. Quarterly Report (Q4/2023)*. ETC.
7. Eurostat. (2025). *Tourism Statistics: Arrivals at tourist accommodation establishments*. European Commission. europa.eu (accessed May 10.2026).
8. Georgian National Tourism Administration (GNTA). (2024). *International Visitation Analysis: Annual Statistical Report 2019–2023*. Ministry of Economy and Sustainable Development of Georgia. http://gnta.ge (accessed May 11.2026).
9. Herasymenko, V. G. (2024). Transformatsiia mizhnarodnykh turystychnykh potokiv: bezpekovi ta ekonomichni aspekty [Transformation of international tourist flows: Security and economic aspects]. *Ekonomichni innovatsii*, 26(1), 45–58. (in Ukrainian).
10. Gössling, S., & Hall, C. M. (2024). Tourism and climate change: Sustainable transitions in a post-pandemic world. *Journal of Sustainable Tourism*, 32(2), 201–222. doi.org.
11. Liubitseva, O. O. (2023). Neoprostorova orhanizatsiia turystychnoho protsesu v umovakh hlobalnykh transformatsii [Geospatial organization of the tourist process under conditions of global transformations]. *Heohrafiia ta turyzm*, (72), 3–15. (in Ukrainian)

12. Malska, M. P., & Hataliak, O. M. (2023). Rezyliientnist turystychnykh destynatsii v umovakh voennykh konfliktiv: yevropeyskyi dosvid dlia Ukrainy [Resilience of tourist destinations in conditions of military conflicts: European experience for Ukraine]. *Visnyk Lvivskoho universytetu. Seriya heohrafichna*, (57), 112–124. (in Ukrainian)
13. Tkachenko, T. I., & Dupliak, T. P. (2022). Stalyi rozvytok turyzmu v umovakh postpandemiinoi reheneratsii ekonomiky [Sustainable tourism development in the context of post-pandemic economic regeneration]. *Ekonomika ta upravlinnia natsionalnym hospodarstvom*, (5), 88–96. (in Ukrainian)
14. UN Tourism. (2024). *World Tourism Barometer*, 22(1). unwto.org (accessed May 11.2026).

Дата надходження статті: 23.04.2026

Дата прийняття статті: 18.05.2026

Дата публікації статті: 27.05.2026